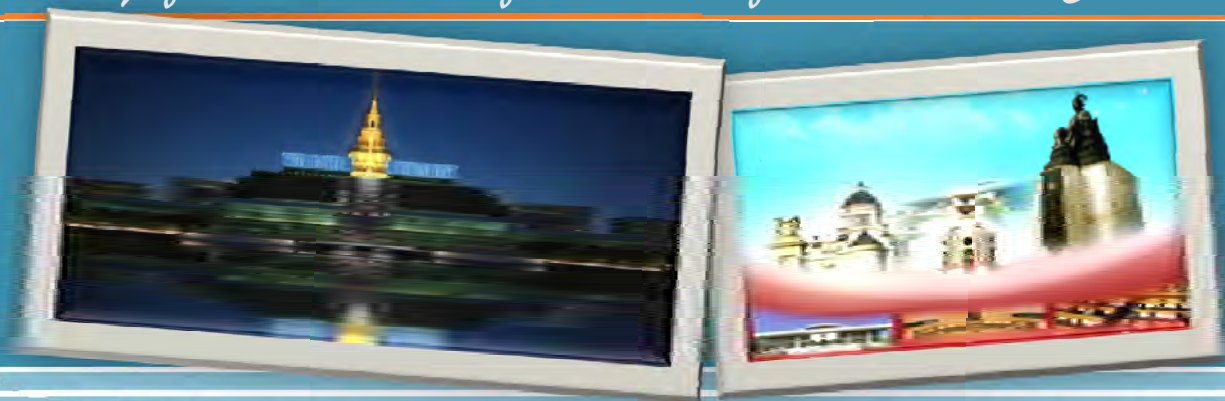

บทสรุปรายงานวิจัย สำหรับสมาชิกวุฒิสภา และกรรมาธิการ

Summary of Research Studies for Members of Parliament and Committees

กรกฎาคม ๒๕๕๖

- ❖ การประเมินผลงานของสภาพัฒนาการเมือง
- ❖ ผลกระทบของนโยบายการค้าเสรีต่อเศรษฐกิจไทย : กรณีการนำเข้าผักและผลไม้จากประเทศจีน
- ❖ การปรับตัวของผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัวจากเรือนจำ
- ❖ ศึกษาการสร้างกลไก มาตรการ และองค์ความรู้ของสังคมเพื่อสร้างการปรับตัวของประชาชนอาเซียน
- ❖ ปัญหาการปฏิรูประบบงานความมั่นคงของรัฐ

“วิจัยก้าวหน้า รัฐสภาก้าวไกล”

จัดทำโดย

**กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๗-๘**

สามารถเรียกดูเอกสารได้ที่
http://library2.parliament.go.th/ejournal/e_ra.html

การเผยแพร่ความรู้ด้านงานวิจัยและพัฒนาของ กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สามารถเข้าถึงได้ ๔ ช่องทาง ดังนี้

๑. บทสรุปรายงานวิจัยสำหรับสมาชิกรัฐสภาและกรรมการ เข้าถึงและเรียกดูเอกสาร (download) ได้ที่เว็บไซต์สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (http://library2.parliament.go.th/ejournal/e_ra.html)

๒. เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นวารสารอิเล็กทรอนิกส์รายเดือน (e-journal) เข้าถึงและเรียกดูเอกสาร (download) ได้ที่เว็บไซต์สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (http://library2.parliament.go.th/ejournal/e_rdnews.html)

๓. รายงานวิจัยฉบับเต็ม (full text) ที่ได้รับทุนสนับสนุน หรือจัดทำโดย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เข้าถึงและเรียกดูเอกสาร (download) ได้ที่เว็บไซต์สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (http://library2.parliament.go.th/ebook/e_research.html)

๔. บทสรุปรายงานวิจัย สามารถรับฟังได้ในรายการวิจัยก้าวไกล ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา คลื่น ๘๗.๕ เมกะเฮิรตซ์ เป็นประจำทุกวันเสาร์ เวลา ๐๗.๓๐ – ๐๘.๐๐ นาฬิกา

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทหน้าที่หลักในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ โดยมอบหมายความรับผิดชอบให้กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่ด้านการศึกษาวิจัย และการเผยแพร่ข้อมูลการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองงงานรัฐสภาและสาธารณชน จากบทบาทและหน้าที่ดังกล่าว กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาจึงได้พิจารณาคัดเลือกผลงานวิจัยด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม มานำเสนอในรูปแบบของจุลสาร ทั้งนี้ เพื่อให้ผลงานที่ได้มีการวิจัยไว้แล้ว ถูกนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ที่จะเกิดเพื่อการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการด้านต่างๆ ที่มีบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาร่างกฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการพิจารณาสืบสวนสอบสวนเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบทบาทในแต่ละด้านจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลทางวิชาการและผลงานวิจัยเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลอ้างอิงประกอบการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ อันจะส่งผลสำคัญต่อการตัดสินใจในการทำหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และป้องกันข้อบกพร่องที่อาจจะเกิดขึ้นได้ต่อไป

จากความสำคัญดังกล่าว กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา จึงได้จัดทำเอกสารบทสรุปรายงานวิจัยขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อองงงานรัฐสภาสนับสนุนการปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกรัฐสภา คณะกรรมการ ตลอดจนบุคลากรในองงงานรัฐสภา รวมถึงผู้สนใจทั่วไป โดยจัดทำและสรุปไว้ในรูปแบบของบทสรุปรายงานวิจัยที่มีความกระชับและชัดเจน เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาสามารถนำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภาไปปรับใช้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติต่อไป

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กรกฎาคม ๒๕๕๖

การประเมินผลงานของสภาพัฒนาการเมือง

วิจัยโดย...ศ.ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์

เรียบเรียงโดย...นารีลักษณ์ ศิริวรรณ วิทยากรชำนาญการพิเศษ

สภาพัฒนาการเมืองถือกำเนิดขึ้นจากแนวนโยบายของรัฐบาลพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ เพื่อเป็นองค์กรหลักในการจัดทำแผนแม่บทพัฒนาการเมืองและกำกับติดตามการปฏิบัติการตามแผนแม่บทดังกล่าว โดยมีการจัดทำกฎหมายจัดตั้งสภาพัฒนาการเมืองขึ้น หลังจากนั้นสภาพัฒนาการเมืองได้ถูกกำหนดเป็นบทบัญญัติหนึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทั้งนี้ สภาพัฒนาการเมืองมีหน้าที่สำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาการเมือง แผนปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนติดตาม สอดส่อง ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้มีการนำแผนพัฒนาการเมืองไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการเมืองอีกด้วย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ ๓ ประการคือ (๑) เพื่อประเมินผลงานในภาพรวมของสภาพัฒนาการเมืองตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ (๒) เพื่อศึกษาปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาพัฒนาการเมือง และ (๓) เพื่อนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาสภาพัฒนาการเมืองในภาพรวม ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและเสริมด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๙ คน และใช้แบบสอบถามประชาชนทั่วไปจาก ๗๖ จังหวัดในภูมิภาค ๆ ละ ๑ จังหวัด และกรุงเทพมหานครใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น ๕๐๐ คน

ผลการวิจัยสามารถสรุปออกเป็น ๔ มิติ ดังต่อไปนี้

มิติที่ ๑ มุมมองด้านประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ ได้ผลสรุปในประเด็นสำคัญได้แก่ (๑) บทบาทอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาการเมือง (๒) การติดตาม สอดส่อง และประสานงานกับส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรต่างประเทศ หรือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการนำแผนพัฒนาการเมืองไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (๓) การประสานการดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการเมือง (๔) บทบาทอำนาจหน้าที่ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมอันดีทางการเมืองวิถีประชาธิปไตยและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๕) บทบาทอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง (๖) การร่วมมือกับสภาองค์กรชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชนเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง เป็นต้น

มิติที่ ๒ มุมมองด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ได้ผลสรุปในประเด็นสำคัญ ได้แก่ (๑) การจัดทำแผนพัฒนาการเมือง ควรมีการจัดทำแผนการพัฒนาการเมืองที่เป็นรูปธรรมและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการให้มากกว่าในปัจจุบัน (๒) การเสริมสร้างวัฒนธรรมอันดีทางการเมืองและวิถีชีวิตประชาธิปไตย โดยมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีภายใต้แผนพัฒนาการเมือง รวมทั้งงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผน มีการจัดสอน อบรม และพัฒนาศักยภาพประชาชน ผู้บริหารระบบสาธารณสุขหรือระบบราชการ และ (๓) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยมีการให้

ความสำคัญกับการให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สร้างความเข้าใจอันดีกับกลุ่มการเมืองและกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ

มติที่ ๓ มุมมองด้านความสัมพันธ์กับประชาชน ในเรื่องของงบประมาณในการดำเนินงานของสภาพัฒนาการเมือง มุมมองของประชาชนที่มีต่อสภาพัฒนาการเมือง กระบวนการดำเนินงานของสภาพัฒนาการเมือง และการเรียนรู้และการพัฒนาการเมืองไทย

มติที่ ๔ มุมมองด้านการพัฒนาองค์กร ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ (๑) ปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาพัฒนาการเมือง (๒) แนวทางในการแก้ไขปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาพัฒนาการเมือง และ (๓) แนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย เห็นว่าสมควรให้มีสภาพัฒนาการเมืองต่อไป โดยปรับปรุงโครงสร้างของสภาพัฒนาการเมือง ทั้งในด้านโครงสร้าง ที่มา องค์ประกอบ บทบาทอำนาจหน้าที่ของสภาพัฒนาการเมืองและสมาชิกสภาพัฒนาการเมือง

๒. ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติการในด้านการพัฒนาองค์กรให้มีความเข้มแข็ง ทั้งในส่วนของทรัพยากรบุคคล เครื่องมือและการบริหารจัดการ การกำหนดเป้าหมาย การเพิ่มพูนศักยภาพของสมาชิกสภาพัฒนาการเมือง เป็นต้น

ทั้งนี้ ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลงานของสภาพัฒนาการเมืองดังกล่าวข้างต้น ใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการพิจารณาของคณะกรรมการสภาพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน สภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาพัฒนาการเมืองในการเผยแพร่การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกิจการองค์กรตามรัฐธรรมนูญ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนและกองทุน สภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับแนวทางและผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสภาพัฒนาการเมือง

เอกสารอ้างอิง

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ และยุทธพร อิศรชัย. (๒๕๕๕). การประเมินผลงานของสภาพัฒนาการเมือง.

สภาพัฒนาการเมือง. [ออนไลน์] วันที่ค้นข้อมูล ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๖. เข้าถึงได้จาก

<http://www.ombudsman.go.th/10/documents/public/Fullreport.pdf>

ผลกระทบของนโยบายการค้าเสรีต่อเศรษฐกิจไทย : กรณีการนำเข้าผักและผลไม้จากประเทศจีน

วิจัยโดย...ผศ.สุภาวดี โพธิยะราชและคณะ
เรียบเรียงโดย...จันทมร สีหาบุญลือวิทยากรชำนาญการ

ข้อตกลงเขตการค้าเสรีไทย-จีน ภายใต้กรอบการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ซึ่งมีผลบังคับใช้มาแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ได้ส่งผลให้การค้าระหว่างไทยและจีน มีการขยายตัวมากขึ้นโดยเฉพาะสินค้าเกษตร แต่การเปิดเสรีการค้าในลักษณะดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงกับภาคการบริโภคของคนไทยในด้านสุขอนามัย หากไม่มีการตรวจสอบคุณภาพของผัก ผลไม้ที่นำเข้าจากประเทศจีน ส่วนภาคการผลิตและการประกอบธุรกิจการค้าผักและผลไม้ของไทย อาจจะได้รับผลกระทบในวงกว้าง เช่น การเสียเปรียบทางการค้า การประกอบอาชีพเกษตรกรของไทยในระยะยาว ดังนั้น เพื่อให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการศึกษาในกรณีดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเข้า ระบบการตลาด ห่วงโซ่อุปทาน สัดส่วนการครองตลาด ช่องทางการกระจายสินค้า ความสามารถในการแข่งขันของผักและผลไม้จากจีน รวมทั้งพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภคในตลาดสด ตลาดค้าขายแดนและตลาดการค้าสมัยใหม่ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ตลอดจนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคและความพึงพอใจในการบริโภคผักและผลไม้ของชาวไทย รวมทั้งความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า

การนำเข้าผักผลไม้จากประเทศจีนส่วนใหญ่นิยมขนส่งโดยใช้เส้นทางเรือเดินทะเลมากกว่าทางแม่น้ำโขงและทางบก สำหรับการส่งออกสินค้าผัก ผลไม้จากไทยไปจีนนิยมส่งทางเรือเดินทะเล (ร้อยละ ๙๘.๘๐) และทางบกโดยเส้นทาง R9 (ร้อยละ ๑.๒๐) ทั้งนี้ การส่งออกผักของไทยไปจีนมีปริมาณน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การนำเข้าโดยไทยนำเข้าผลไม้จากจีนได้ตลอดทั้งปี การวิเคราะห์จุดแข็ง พบว่า ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตผลไม้นอกฤดูซึ่งคนจีนนิยมบริโภค เช่น ทูเรียน ลำไย มังคุด และกล้วยไข่ จึงเป็นโอกาสของเกษตรกรที่จะขายผลผลิตได้ในราคาสูงขึ้น และประเทศไทยมีจุดอ่อนที่ผลิตผลไม้เมืองร้อนที่ขึ้นอยู่กับฤดูกาลและสภาพภูมิอากาศซึ่งเน่าเสียง่าย ต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศจีน โดยจีนมีศักยภาพในการผลิตพืชผักเป็นอันดับ ๑ ของโลก ซึ่งไทยยังไม่สามารถแข่งขันได้ในขณะนี้ ส่วนระบบ Logistic ภายในประเทศไทยและประเทศจีนยังเป็นอุปสรรคและข้อจำกัดต่อการเคลื่อนย้ายผลไม้จากแหล่งผลิตไปสู่ผู้บริโภคปลายทาง

ผู้บริโภคมีพฤติกรรมตัดสินใจซื้อเพราะผัก ผลไม้จีนเพราะราคาถูกกว่าของไทย รวมทั้งมีความสดรสชาติอร่อย แต่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ก็ยังนิยมบริโภคผลไม้ไทยที่ออกตามฤดูกาล ทั้งนี้ ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังคำนึงในเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัย สำหรับผลกระทบจากการนำเข้าผักและผลไม้ต่อคนไทย กรณีการบริโภคร่วมกัน พบว่า ถ้าผักจีนมีราคาถูกกว่าผักไทย ผู้บริโภคร้อยละ ๓๗.๕๐ จะซื้อผักไทยลดลงอีกร้อยละ ๖๒.๕๐ ยังคงซื้อผักไทยเท่าเดิมถ้าผลไม้จีนมีราคาถูกกว่าผลไม้ไทย ผู้บริโภคร้อยละ ๖๗.๕๐ จะซื้อผลไม้ไทยลดลง อีกร้อยละ ๓๒.๕๐ ยังคงซื้อผลไม้ไทยเท่าเดิม โดยมีเหตุผลว่า ผัก ผลไม้ไทยมีคุณภาพ มั่นใจว่าปลอดภัยและมีรสชาติอร่อยกว่าของจีน หาซื้อได้ง่าย และช่วยเหลือเกษตรกรไทย ส่วนกรณีการบริโภคทดแทนกัน พบว่า ร้อยละ ๖๗.๕๐ ของผู้บริโภค เห็นว่าราคาผักไทยไม่แพง ส่วนที่เหลือร้อยละ ๓๒.๕๐ เห็นว่าราคาผักของไทยแพงมากไป จึงต้อง

บริโศคผักจีน สำหรับความคิดเห็นต่อราคาผลไม้ไทย พบว่าร้อยละ ๗๕ เห็นว่าราคาผลไม้ของไทยไม่แพงส่วนที่ เหลือร้อยละ ๒๕ เห็นว่าราคาผลไม้ของไทยแพงมากไป จึงต้องบริโศคผลไม้จากจีน ทั้งนี้ ผู้บริโศคส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๒.๕๐ เห็นว่า การที่ผักและผลไม้ที่นำเข้ามาจากประเทศจีนมีราคาถูกกว่าของไทยจะส่งผลกระทบต่อการผลิตผัก และผลไม้ในประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะผักและผลไม้ของจีนที่มีราคาถูกกว่าทำให้ผู้บริโศคชาวไทยต้องหันไป ซื้อของถูก เกษตรกรไทยขายผลผลิตลำบาก ดังนั้น จึงควรปรับราคา และเน้นคุณภาพการผลิตเพื่อให้แข่งขันกับ ผักผลไม้ของจีน และยังนิยมนำผลไม้มงคลของจีนมาใช้ทดแทนผลไม้มงคลของไทยในเทศกาลสำคัญกันมาก เช่น เทศกาลตรุษจีน สารทจีนจะใช้ผลไม้ ๕ ประเภท ซึ่งที่นิยมมาก คือ แอปเปิ้ล (จีน) สาลี่ (จีน) องุ่น (จีน) กัลย (ไทย) และส้ม (ไทยหรือจีน) เป็นต้น ส่วนปัญหาการค้าผักและผลไม้ของพ่อค้าไทยในประเทศจีน คือ ต้องเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ ๑๓ และต้องมีใบอนุญาตการนำเข้าเพราะจีนไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติทำการค้าปลีกในจีน ผู้ประกอบการที่จำหน่ายผัก ผลไม้ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดประสบปัญหาด้านการค้าเพราะขณะนี้ มี พ่อค้าจีนเข้ามาทำธุรกิจค้าผัก ผลไม้ในประเทศไทยจำนวนมาก อีกทั้งมีต้นทุนค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายสูงกว่าประเทศ จีน จึงทำให้ราคาผัก ผลไม้ของจีนถูกกว่าของไทยมาก ประกอบกับพ่อค้าส่งออกชาวไทยต้องเผชิญกับกฎ ระเบียบ ข้อจำกัดของจีน ทั้งในด้านภาษีและกฎหมายที่เข้มงวด

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยคือ รัฐบาลควรเร่งให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตเพื่อเน้นการผลิต สินค้าที่มีคุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่ม ยกกระดับตลาด โดยการเร่งประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างชาติรู้จักผลไม้ไทยด้วยการ ขยายตลาดต่างประเทศให้มากขึ้นพร้อมทั้งปรับแนวทางการสนับสนุนการส่งออก และควรมีมาตรการในการ ตรวจสอบคุณภาพสินค้าผักและผลไม้ที่นำเข้า ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยต่อสุขอนามัยของผู้บริโภคชาวไทย

ผลจากการวิจัยในเรื่องดังกล่าวนี้ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมการการ คุ่มครองผู้บริโภค และคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร สามารถนำมาประกอบการประชุม พิจารณาเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการกำหนดมาตรการรองรับผลกระทบในด้านต่าง ๆ นี้ อาจเกิดขึ้นด้วย การออกกฎหมายให้สอดคล้องและเหมาะสม เพื่อการรักษาดุลอำนาจภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี ทั้งนี้ เพื่อ ป้องกันผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับประเทศไทยในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง

ภาวดี โปธิยะราช และคณะ. (๒๕๕๓). ผลกระทบของนโยบายการค้าเสรีต่อเศรษฐกิจไทย : กรณีการนำเข้าผัก และผลไม้จากประเทศจีน. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัย แห่งชาติ

การปรับตัวของผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัวจากเรือนจำ

วิจัยโดย...เสาวคนธ์ เจษฎารักษ์ และคณะ
เรียบเรียงโดย...สิฐสร กระแสร์สุนทร วิทยากรชำนาญการ

ผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำต่างเคยชินกับการใช้ชีวิตประจำวันที่ได้เต็มไปด้วยกฎเกณฑ์และข้อบังคับมากมาย ผ่านการมีชีวิตที่ขาดอิสรภาพและความเป็นส่วนตัว จึงเป็นเรื่องค่อนข้างยากเมื่อผู้ต้องขังเหล่านั้นจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมและชุมชนภายหลังจากได้รับอิสรภาพ ซึ่งการที่จะช่วยให้บุคคลเหล่านั้นสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคมหรือชุมชน และไม่สร้างปัญหาให้กับสังคมอีก จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญด้านหนึ่งของงานราชทัณฑ์ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จะมีส่วนช่วยให้ทราบถึงความสำคัญของการปรับตัวของผู้ต้องขังภายหลังการได้รับอิสรภาพ และการตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมของผู้ต้องขังก่อนการปล่อยตัว รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจให้สังคมและชุมชนเพื่อให้ทราบถึงความสำคัญและให้ความร่วมมือกับผู้ต้องขังในการปรับตัว และมี กลไกกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพทำการศึกษาและสำรวจข้อมูลในด้านการปรับตัวของอดีตผู้ต้องขังภายหลังจากการปล่อยตัวไป แล้วประมาณหนึ่งปีในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการศึกษา กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มอดีตผู้ต้องขัง กลุ่มเครือญาติอดีตผู้ต้องขัง และกลุ่มภาค สังคมที่เป็นหน่วยงานด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นที่อดีตผู้ต้องขังมีภูมิลำเนาอยู่

ผลการวิจัย พบว่า ภายหลังจากได้รับอิสรภาพผู้ต้องขังส่วนใหญ่สามารถปรับตัวได้เป็นอย่างดี (การปรับตัวอยู่ในระดับมาก) เว้นด้านเศรษฐกิจของครอบครัวที่ยังเป็นปัญหาของอดีตผู้ต้องขัง และด้าน สวัสดิการทางสังคมหรือการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบล/ เทศบาล) ซึ่งยังไม่ได้รับความช่วยเหลือเท่าที่ควร สอดคล้องกับความคิดเห็นของเครือญาติอดีตผู้ต้องขังที่มี ความคิดเห็นเช่นเดียวกันกับสามประเด็นข้างต้น ส่วนภาคสังคมมีความคิดเห็นว่าการปรับตัวของอดีตผู้ต้องขัง ยังทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร (การปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง)

สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของอดีตผู้ต้องขัง จากการศึกษาพบว่ามีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของอดีตผู้ต้องขังประกอบด้วย ๒ กลุ่มปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่ความสัมพันธ์ทางบวก ประกอบด้วย การมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง การนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ การมีครอบครัว ที่อบอุ่น การได้รับการยอมรับจากครอบครัว ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบ ประกอบด้วย การมีรายได้ไม่ เพียงพอกับค่าใช้จ่าย การมีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง (มีโรคประจำตัว) การว่างงาน การไม่มีเพื่อนคบหา สماعคม หรือการไม่กล้าคบหากับใคร

นอกจากนี้ผลการศึกษาสภาพปัญหาหรืออุปสรรคในการปรับตัวของอดีตผู้ต้องขัง จากการศึกษา กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๓ กลุ่มข้างต้น พบว่า มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันกล่าวคือ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ อดีตผู้ต้องขังไม่มีปัญหาใด ๆ และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชน และสังคมได้เป็นอย่างดี แต่มี ปัญหาในด้านการไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ จึงต้องการให้ภาครัฐให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนเงินทุน ในการประกอบอาชีพภายหลังจากการปล่อยตัว

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาการปรับตัวของผู้ต้องขัง ประกอบด้วย ๑) ผู้ต้องขังควรให้ความ ร่วมมือในการยินยอมเปิดเผยตนเอง การให้ที่อยู่ที่ถูกต้องในการติดต่อประสานงาน การให้ความร่วมมือในการ

อบรมและการฝึกอาชีพต่าง ๆ ในเรือนจำ และภายหลังการปล่อยตัวควรเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนหรือสังคมจัดขึ้น ๒) ญาติของผู้ต้องขัง ควรให้การยอมรับ ให้กำลังใจ ให้โอกาส จัดเตรียมที่พักอาศัย และเตรียมอาชีพ ภายหลังได้รับการปล่อยตัว ๓) หน่วยงานภาคสังคม ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานคอยให้บริการด้านสวัสดิการสังคมแก่อดีตผู้ต้องขังและเครือญาติ เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงการบริการ โดยควรมุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนสนับสนุนในการประกอบอาชีพ การจัดฝึกอบรมวิชาชีพ และการจัดหางาน ซึ่งจะเป็นการให้ความช่วยเหลือที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานรัฐสภาโดยสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานให้กับคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน และคณะกรรมการการสวัสดิการสังคม โดยคณะกรรมการสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้คำแนะนำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการยุติธรรม หรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการดูแลผู้ต้องขัง โดยสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการวางแผนหรือกำหนดเป็นมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการดูแลอดีตผู้ต้องขังให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมและชุมชนได้อย่างมีความสุข และไม่สร้างปัญหาให้กับสังคมในอนาคตอีก ซึ่งถือเป็นการคืนคนดีให้กับสังคมได้อย่างสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

เสาวคนธ์ เจษฎารักษ์ และคณะ. (๒๕๕๓). การปรับตัวผู้ต้องขังภายหลังปล่อยตัวจากเรือนจำ.

รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักสังคมสงเคราะห์ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม.

ศึกษาการสร้างกลไก มาตรการ และองค์ความรู้ของสังคม เพื่อสร้างการปรับตัวของประชาชนอาเซียน

วิจัยโดย...ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เรียบเรียงโดย...พจนา ธีรามนตร์ วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ใน พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้นำกลุ่มประเทศอาเซียนได้มีการลงนามในกฎบัตรอาเซียน ทำให้อาเซียนมีสถานะคล้ายกับสหภาพยุโรปมากขึ้น เริ่มเกิดเขตการค้าเสรีอาเซียน และในขณะนี้กำลังจะก้าวสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงอาจกล่าวได้ว่า ประเทศในประชาคมอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ ซึ่งมีประชาชนประมาณ ๖๐๐ ล้านคน มีความแตกต่าง หลากหลาย และมีช่องว่างในการปรับตัวสำหรับรวมกันเป็นประชาคมค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับชาติในยุโรปก่อนที่จะมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมยุโรป ซึ่งมีข้อตกลงการดำเนินการร่วมกันในลักษณะ ๓ เสาหลักเป็นสำคัญคือ ๑) ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ๒) ด้านประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community : APSC) และ ๓) ด้านประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Social Cultural Community : ASCC) ทั้ง ๓ เสาหลักนี้มีความจำเป็นต้องดำเนินการไปด้วยกันอย่างสอดคล้องและสมดุล แต่ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาพบว่าได้เน้นในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นหลัก ทั้งนี้ เนื่องจากกระแสทุนนิยมและโลกาภิวัตน์ที่ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจได้มีการนำร่องและให้ความสนใจกับด้านเศรษฐกิจมากกว่าด้านสังคมและความมั่นคง ทั้งที่การทำความร่วมมือที่ง่ายและเป็นพื้นฐานควรจะเป็นด้านสังคม-วัฒนธรรมก่อน ส่วนด้านความมั่นคงของประชาคมก็เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและต้องดำเนินการอย่างมีจังหวะก้าว จึงจะเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่ถูกขัดขวางจากประเทศมหาอำนาจมากเกินไป โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ๓ ข้อ ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อการเปิดประชาคมอาเซียน

๒. เพื่อศึกษาและสร้างกลไก มาตรการในการเตรียมความพร้อมการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามบทบาทภารกิจหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๓. เพื่อนำกลไก มาตรการที่ได้ศึกษานำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลเป็นที่ประจักษ์ โดยการนำร่องในพื้นที่ที่มีความพร้อม และกลไกมาตรการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่

ในการศึกษา เพื่อสร้างการปรับตัวของประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ๓ ส่วนหลัก คือ ๑) การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) ทบทวนแนวคิดและวิธีการสร้างและพัฒนาระบบกลไก มาตรการ และองค์ความรู้ของสังคม เพื่อสร้างการปรับตัวของประชาชนอาเซียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ๒) การศึกษาดูงานในประเทศ และต่างประเทศ และ ๓) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากการสุ่มตัวอย่าง ประชาชนภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ขนาดตัวอย่าง ๑,๙๖๒ ตัวอย่าง และการจัดเวทีประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) ทั้ง ๔ ภาค คือ ภาคเหนือ จังหวัดเชียงราย ภาคกลาง กรุงเทพมหานคร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี และภาคใต้ จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ความพร้อมและการรับรู้ของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง รู้จักกับคนอาเซียนมากที่สุด คือ ร้อยละ ๖๐.๒ มีการรับรู้/เคยได้ยิน ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ร้อยละ ๗๘ ตามทัศนะของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง คิดว่า รัฐบาลควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ภาษา โดยเฉพาะเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ แรงงาน ค่าครองชีพ การประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้แก่ประชาชน นอกจากนี้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคุ้นเคยกับประเทศเพื่อนบ้านเรียงจากมากไปน้อย คือ ลาว รองลงมาคือ พม่า มาเลเซีย กัมพูชา เวียดนาม สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และบรูไน ตามลำดับ

๒. ความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามบทบาท หน้าที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อาจสรุปกลไกและมาตรการ และองค์ความรู้ เพื่อสร้างการปรับตัวของประชาชนอาเซียน ในประเด็นที่สำคัญมีดังนี้ คือ

๑. กลไก ประกอบด้วย ๑) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้และเครือข่ายความร่วมมือด้านสวัสดิการสังคม ๒) จัดทำระบบฐานข้อมูลด้านสวัสดิการสังคม สำหรับประชากรในประชาคมอาเซียน ๓) ปรับปรุงระบบและกระบวนการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์สำหรับอาเซียน ๔) ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติและข้อตกลงระหว่างประเทศ ๕) จัดทำคู่มือการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับประชาชนอาเซียน ๖) การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสังคมอาเซียน ๗) การพัฒนาศูนย์เรียนรู้และประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับอาเซียน ๘) การจัดทำคู่มือการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับประเทศไทย ๙) การปรับปรุงและนาระบบประกันสุขภาพมาเป็นสวัสดิการสังคมสำหรับประชาคมอาเซียน

๒. มาตรการ ที่สำคัญ คือ การพัฒนาความรู้ ให้กับเจ้าหน้าที่ของไทย และประชาชนอาเซียน โดยการจัดทำหลักสูตร และอบรม และจัดทำคู่มือสำหรับคนไทยและประชาชนอาเซียน ด้านสวัสดิการ การบริการทางสังคม การบริการที่อยู่อาศัยและสถานพยาบาล โรงพยาบาล เป็นต้น

๓. องค์ความรู้สังคม คือ ความรู้ด้านกฎหมาย ความรู้ด้านเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ ความรู้ด้านสวัสดิการสังคมประชาคมอาเซียน ความรู้เกี่ยวกับข้อตกลง อนุสัญญา องค์ความรู้ด้านสวัสดิการ สังคม การคุ้มครอง และองค์ความรู้การจัดสวัสดิการสังคมอาเซียนด้านความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความปลอดภัยในสาธารณะ

สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากรายงานวิจัยนี้ คือ การสนับสนุนข้อมูลของคณะกรรมการสวัสดิการสังคม สภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณากำกับการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (๒๕๕๕). **ศึกษาการสร้างกลไก มาตรการ และองค์ความรู้ของสังคมเพื่อสร้างการปรับตัวของประชาชนอาเซียน**. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ปัญหาการปฏิรูประบบงานความมั่นคงของรัฐ

วิจัยโดย...วีรวิทย์ คงศักดิ์ และคณะ

เรียบเรียงโดย...อัญชลี จวงจันทร์วิทยากรชำนาญการ

ปัญหาด้านความมั่นคงรวมทั้งสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลก และภูมิภาคได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ความมั่นคงของประเทศได้เปลี่ยนความหมายเป็นความมั่นคงของบุคคลหรือความมั่นคงของมนุษย์ โดยเกิดขึ้นจากการที่สหรัฐอเมริกาได้จัดระเบียบโลกใหม่ใน ๓ ข้อคือ ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และการค้าเสรี สำหรับประเทศไทยจุดอ่อนสำคัญคือ “แผน” แนวทางสู่ออนาคตของประเทศไทย ซึ่งได้มีการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำแผนระดับต่าง ๆ มาให้ข้อมูล พบว่า แผนของประเทศไทยมีลักษณะต่างคนต่างคิด ขาดการประสานเพื่อให้สอดคล้องกัน ขาดแผนแม่บทด้านความมั่นคง นอกจากนั้น ฝ่ายการเมืองที่เข้ามาเป็นรัฐบาลมีนโยบายของตนมาปฏิบัติ จึงส่งผลให้แผนที่นำไปสู่การปฏิบัติขาดการบูรณาการจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เป็นเอกภาพ การศึกษาปัญหาการปฏิรูประบบงานความมั่นคงของรัฐจึงเป็นการศึกษาแนวคิดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงภายในประเทศ การบริหารจัดการหรือโครงสร้างระบบงานความมั่นคงของไทยในปัจจุบัน ศึกษาภัยคุกคามด้านความมั่นคงของประเทศไทยในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีข้างหน้า รวมทั้งหาแนวทางในการปฏิรูประบบงานความมั่นคงของรัฐตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ดังนี้ ๑) ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์กรเชิงเครือข่าย รวมทั้งประเด็นปัญหาความมั่นคงที่จะเป็นปัญหาภัยคุกคามประเทศไทยใน ๑๐ ปีข้างหน้า และแนวทางในการเสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลในด้านความมั่นคง ๒) นำประเด็นด้านการบริหารระบบงานความมั่นคง โครงสร้างองค์กร และระบบธรรมาภิบาล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละองค์กรมาให้ข้อมูลเมื่อมีการประชุมหรือศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ หรือนุกรรมการวิสามัญฯ เพื่อให้เข้าใจแนวคิดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงภายในประเทศ และเข้าถึงกระบวนการบริหารจัดการโครงสร้างระบบงานความมั่นคงของประเทศไทยในปัจจุบัน

จากการศึกษาปัญหาการปฏิรูประบบงานความมั่นคงของรัฐ มีดังนี้

๑. ด้านการรักษาความมั่นคงภายใน พบว่า ๑) ด้านการทหารมีการเน้นที่หน่วยใช้กำลังระดับนโยบายและได้นำกฎหมายด้านความมั่นคงมาใช้ในหน่วยงานสำคัญ คือ กระทรวงกลาโหม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ๒) ด้านการเมือง ได้ใช้เหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ผ่านมาเป็นกรณีศึกษา โดยพบว่าหลักเกณฑ์การเยียวยาทางการเมืองเพื่อสร้างความเป็นธรรมแบบประชานิยม เป็นการสร้างปัญหาและสร้างเงื่อนไขทำให้กระบวนการยุติธรรมถูกมองข้าม โดยประชาชนบางส่วนที่ได้รับผลกระทบเห็นว่า ตัวเลขไม่มีความสำคัญเท่ากับการเยียวยาด้านจิตใจ และเห็นว่า การให้ความเป็นธรรมให้เกียรติกัน เห็นคุณค่าซึ่งกันและกันจะมีความยั่งยืนกว่า ๓) ด้านเศรษฐกิจ พบว่าหน่วยงานในระดับนโยบายของรัฐที่มองในภาพกว้าง พร้อมให้การสนับสนุนเพื่อบูรณาการองค์กรเอกชนเข้าด้วยกัน นอกจากนั้น ยังเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม

๒. ด้านสื่อมวลชน/นักวิชาการ พบว่าสื่อมวลชนในยุคโลกาภิวัตน์ มีขอบเขตการทำงานที่กว้างขึ้นตามเทคโนโลยี ทำให้การทำงานของสื่อมวลชนมีผลกระทบกับระบบงานความมั่นคงของรัฐมากขึ้น นอกจากนั้นในส่วน

ของนักวิชาการ พบว่า ระบบงานความมั่นคงของรัฐในปัจจุบันได้เปลี่ยนรูปแบบจากการใช้กำลังทางการทหารเพียงอย่างเดียว มาเป็นความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม พลังงานและสิ่งแวดล้อม การใช้กฎหมายความมั่นคงจึงต้องใช้เฉพาะในสถานการณ์ที่จำเป็นเท่านั้น

๓. ด้านปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า การแก้ปัญหาของแต่ละหน่วยงานยังไม่มีความเป็นเอกภาพ ขาดการบูรณาการและบุคลากรของแต่ละหน่วยงานไม่มีเครือข่ายแก้ไขปัญหาร่วมกัน

๔. ด้านสาธารณภัยขนาดใหญ่ พบว่า สภาพความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานเชิงนโยบายซึ่งไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อการขับเคลื่อนแผนต่าง ๆ โดยตรง แต่พบว่า หน่วยงานที่ทราบปัญหาภัยพิบัติเป็นอย่างดี และเตรียมพร้อมเป็นหัวใจของการทำงานคือ กองทัพบก

๕. ด้านการบริหารจัดการภาคส่วนความมั่นคงตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า หน่วยงานความมั่นคงของประเทศไทยมีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้รับนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า เมื่อรัฐบาลมีนโยบายด้านความมั่นคงออกมา ส่วนใหญ่จะขาดความชัดเจน ไม่มีคุณภาพ ส่งผลให้เมื่อมอบหมายงานให้หน่วยงานปฏิบัติจะเกิดปัญหาต่อการปฏิบัติ

๖. ด้านการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม พบว่า การพิจารณาคดีในศาลสูง จำนวนศาลอุทธรณ์ ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนคดีที่ขึ้นสู่ศาลซึ่งมีเป็นจำนวนมาก

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหการปฏิรูประบบงานความมั่นคงของรัฐ มีดังนี้

๑. ปัญหาความมั่นคงในมิติใหม่มีความซับซ้อนมากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ทางวิชาการ และใช้องค์ความรู้กำหนดแผนปฏิบัติงานโดยควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติในระยะยาว

๒. ควรมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารของฝ่ายการเมืองให้มีความชัดเจน โดยเฉพาะการเชื่อมต่อระหว่างนักการเมืองที่ใช้อำนาจกับทหารผู้ปฏิบัติควรมีการประสานสอดคล้องกัน

๓. กองทัพต้องมีการจัดระบบการทำงานให้มีความรัดกุมสอดคล้องกับสถานการณ์

ผลการวิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิรูประบบงานความมั่นคงแห่งรัฐ จะเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐในการกำหนดแนวนโยบายในด้านความมั่นคงของชาติ และแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับดินแดนและความมั่นคงของประชาชน นอกจากนี้ยังสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการการทหารในการดำเนินนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติทางการทหารในการป้องกันและรักษาความมั่นคงของประเทศไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

วีรวิท คงศักดิ์ และคณะ. (๒๕๕๕). **ปัญหาการปฏิรูประบบงานความมั่นคงของรัฐ**. รายงานการวิจัย.

กรุงเทพฯ :สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.